

[Duetoft]

bedre og måske mere styrbar vej, også for nogle af midterpartierne her i Folketinget.

Jeg vil godt sige, at det værste, der kan ske, er vel, at man praktisk taget ikke får noget svar, når man forsøger at lave nogle reformer; det vil jo nok gøre problemerne endnu større.

Jeg vil godt sige, at jeg har stor respekt for Mandela, og jeg mener, at Mandela på den meget moderate måde, han har optrådt på efter sin løsladelse, har tjent sagen meget vel, fordi han dermed har været med til at afdramatisere og været med til at dæmpe den frygt, der fandtes i dele af den hvide befolkning i Sydafrika. Den kredit skal ANC-lederen have, og jeg har også én gang i dag sagt, at naturligvis vil ANC i det fremtidige billede i Sydafrika komme til at spille en rolle.

Alligevel må jeg stille udenrigsministeren et spørgsmål. Når ANC nu er blevet gjort lovligt, så undrer det mig lidt, at vi skal fastholde støtten fra dansk side til ANC's oplysningsvæsen osv. Jeg vil godt spørge udenrigsministeren, om det så ikke var på tide at fjerne den bevilling eller i alt fald fastfryse den bevilling. Vi plejer jo ikke i Danmark at give officielle oppositionsbevægelser penge til deres arbejde, og nu er tiden vel inde til, at man må tage konsekvensen af, at ANC er blevet lovliggjort, og sige: Jamen så er det altså en politisk bevægelse lige så vel som bevægelser andre steder, og derfor skal der ikke være en særbevilling til ANC.

Jeg vil godt slutte med at sige, at det, der er det mest underlige i vores øjne, er dobbeltmoralen. Vi har to steder i verden, hvor der i øjeblikket sker nogle utrolige ting, og vi har to hovedpersoner: Vi har Gorbatsjov, og vi har de Klerk, og de står i princippet i nøjagtig samme situation. Man nævner undtagelseslovene, men der er jo også undtagelseslove i Sovjet i dag. Der er jo også Sovjetrepublikker, der er erklæret i undtagelsestilstand.

Der er en lighed. De har begge to en meget traditionel højrefløj, som kun står på ét, nemlig at reformerne ikke skal vise resultater – for at overtage magten. De higer efter praktiske resultater, og mennesker vil dømme deres virksomhed på de faktiske resultater, de møder i dagligdagen.

Men Danmark og Vesten: Ja tak, når det er hr. Gorbatsjov, så skal vi lave indflydelse og påvirkning og samtale og bruge penge, og det er CD enig i, og vi støtter det. Men når det er Syd-

afrika, så skal vi isolere, lade være med at tale med nogen som helst, og kan vi ødelægge det økonomiske liv i Sydafrika, så er vi også glade for det.

Det er dobbeltmoral og hykleri, at vi ikke vurderer, at disse to statsledere i virkeligheden står i nøjagtig samme situation, og at de begge to står på en nøjagtig lige farlig plads. Hr. Gorbatsjov har jo på det sidste valgt at styrke sin præsidentstilling ganske voldsomt. Vi kan så diskutere, om det er godt ud fra et demokratisk synspunkt. Men indtil videre har hr. de Klerk i alt fald meddelt, at demokratiseringen skal fortsætte, og så kan vi jo håbe, at de går længe, end det er sket i Sovjet.

Dobbeltmoralen vender vi os imod, og derfor håber vi, vi kan blive enige om langsomme skridt frem mod fjernelse af sanktionerne over for Sydafrika, når vi nu ikke kan blive enige om at fjerne dem med det samme.

Glønborg (KRF):

I Kristeligt Folkeparti glæder vi os til den dag, hvor det kan lade sig gøre at ophæve sanktionerne over for Sydafrika på grund af, at der virkelig er sket en forandring.

Vi tror ikke på og synes ikke vi kan se, at den forandring er gennemført, sådan at vi i dag kan ophæve sanktionerne. Derfor må vi naturligvis klart afvise at stemme for Fremskridtspartiets forslag.

Jeg mener det alvorligt, når jeg siger, at vi glæder os til den dag, det sker. Men jeg vil ikke alene sige, at vi håber på, at det sker en dag – vi er overbevist om, at det sker en dag. Vi ved godt, at når vi siger »en dag«, så må vi samtidig erkende, at det vil være en lang proces, for Sydafrika har været og er stadig væk så meget på afveje, at der er mange skridt tilbage, før de har nærmet sig menneskeværdige tilstande.

Jeg synes, vi har pligt til udefra at iagttage dem nøje, og jeg vil sige meget ligeud: Jeg har ikke været i Sydafrika, og jeg kender ingen fra Sydafrika personlig, og derfor bygger mit indlæg udelukkende på, hvad jeg har læst mig til, og hvad jeg har forstået på de forholdsvis få folk, der har været her, og som vi har kunnet tale med. Jeg tænker på folk som Beyers Naude og Desmond Tutu.

Jeg synes, vi har pligt til at prøve på at sætte os ind i, hvad der sker, og jeg synes også, at vi har pligt til ligefrem at tage luppen frem og se,